

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 7. april 2025

Sag BS-35409/2024-HJR

Bæredygtigt Landbrug som mandatar for

A,

B

og

C

(advokat Gert Lund)

mod

Fødevarestyrelsen

(advokat Sune Fugleholm)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Glostrup den 11. september 2023 (BS-42468/2022-GLO) og af Østre Landsrets 14. afdeling den 2. juli 2024 (BS-45028/2023-OLR).

Dommerne, Jens Kruse Mikkelsen, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen, har deltaget i denne afgørelse.

Påstande

Kærende, A, B samt C, har nedlagt påstand om, at sagen henvises til landsretten som 1. instans.

Indkærede, Fødevarestyrelsen, har påstået stadfæstelse.

Parternes synspunkter

A, B samt C har anført navnlig, at sagen skal henvises til landsretten i 1. instans.

Fødearestyrelsens brev af 6. november 2020 blev sendt ud til samtlige danske minkavlere. Rækkevidden af afgørelsen, herunder spørgsmålet om betydningen af at foretage et indgreb over for et erhverv uden lovhjemmel, kan få betydning for mange minkavlere. Sagen har derfor den nødvendige principielle karakter.

Hverken de danske domstole eller Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har taget stilling til, om et meget indgribende og ulovligt påbud – rettet mod samtlige erhvervsdrivende inden for et erhverv – er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions beskyttelse af borgerne mod vilkårlige indgreb fra staten, når staten samtidig er fuldt ud bevidst om den manglende hjemmel for sin ulovlige handling.

Bedømmelsen af sagen er ikke primært afhængig af de konkrete omstændigheder i forbindelse med aflivningen af de omhandlede mink. Minkene blev aflivet som følge af statsministerens pressemøde den 4. november 2020 og Fødearestyrelsens påbud den 6. november 2020.

Folketinget har vurderet, at omstændighederne vedrørende aflivningen af mink var af almen vigtig betydning. Der foreligger således klare holdepunkter for at antage, at denne sag om aflivningen i relation til Menneskerettighedskonventionen har den samme væsentlige samfundsmæssige rækkevidde.

Hertil kommer behovet for at sætte rammer for statens magtanvendelse i krisesituationer, herunder forholdet mellem hensynet til folkesundheden og beskyttelsen af grundlæggende rettigheder som ejendomsretten i henhold til Menneskerettighedskonventionen. Dette har ikke kun betydning for de øvrige berørte minkavlere, men kan også fastlægge, om tilsvarende indgreb i fremtiden er i strid med Menneskerettighedskonventionen og udløser godtgørelse efter konventionen.

Fødearestyrelsen har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at henvise sagen til behandling ved landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1, idet betingelserne herfor ikke er opfyldt.

Det er ikke tilstrækkeligt for at henvise sagen til landsretten, at sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne, hvis sagen i øvrigt ikke rejser principielle spørgsmål.

Bæredygtigt Landbrug som mandatar for A, B samt C har angivet, at de optællingserklæringer, der blev udarbejdet i forbindelse med Fødearestyrelsens optællinger af virksomhedernes besætninger, ikke er retvisende, hvilket nødvendiggør en bevismæssig vurdering fra rettens side, som har betydning for sagens udfald.

Det er ikke anerkendt, at to ud af tre af minkavlerne aflivede deres mink som følge af statsministerens pressemøde den 4. november 2020 samt Fødevarestyrelsens brev af 6. november 2020, hvilket også er et bevistema i sagen. Denne sag angår således konkrete forhold hos A, B samt Cs minkbesætning, og der er en række forhold, som der ikke er bevismæssig enighed om.

Sagens udfald beror ikke på en abstrakt fortolkning af hjemmelskravet og beskyttelsen af ejendomsretten over for hensynet til at forhindre en trussel mod folkesundheden. En sådan afvejning er ikke relevant for rettens afgørelse af sagen.

Det forhold, at de krav, der er rejst i sagen, udspringer af en sag, der har påkaldt sig offentlighedens interesse, kan ikke begrunde, at retssagen må anses for principiel efter retsplejelovens § 226, stk. 1. At Folketinget valgte at nedsætte en granskningskommission kan heller ikke føre til, at betingelserne for at henvise sagen til landsretten er opfyldt.

Der ses ikke at være behov for, at Højesteret fastlægger eller præciserer retspraksis på baggrund af denne sag, idet der findes en meget veludviklet praksis fra Menneskerettighedsdomstolen i relation til forståelsen af artikel 1 i første til-lægsprotokol til Menneskerettighedskonventionen.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, som er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at betingelserne i retsplejelovens § 226, stk. 1, for at henvise sagen til behandling ved landsretten ikke kan anses for opfyldt.

Højesteret stadfæster derfor landsrettens kendelse, således at sagen sendes til byretten til fortsat behandling.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Bæredygtigt Landbrug som mandatar for A, B samt C betale 10.000 kr. til Fødevarestyrelsen. Det idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.